

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI**

L.dz. DDK1-61-9/04/HW

Warszawa, dnia 3 czerwca 2004 r.

DECYZJA nr 10/2004

Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652), zwanej dalej „ustawą”, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu**, uznaje, że:

- oznaczanie produktu **groszek konserwowy sałatkowy à 400g Leader Price**, deklaracją zgodności z *Z.D.N. 02/JAMAR/01*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzanie tak oznaczonego produktu do obrotu przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, **stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji, zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z 2002 r. Nr 197, poz. 1661), zwanej dalej „u.z.n.k.”, **i nakazuje zaniechanie jej stosowania**,
- oznaczanie produktu **koncentrat pomidorowy 30% kl. II à 190g Leader Price**, deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-75/A-77601*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzanie tak oznaczonego produktu do obrotu przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, **stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa

w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji, zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z 2002 r. Nr 197, poz. 1661), zwanej dalej „u.z.n.k.”, **i nakazuje zaniechanie jej stosowania.**

UZASADNIENIE

Dnia 30 stycznia 2004 r., Prezes Urzędu wszczął z urzędu, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 23a ust. 2 ww. ustawy, postępowanie w sprawie stosowania przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 oraz ust. 2 u.z.n.k..

Podstawę wszczęcia postępowania stanowiły ustalenia dokonane w trakcie kontroli przeprowadzonych w I oraz IV kwartale 2003 r. przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Kielcach, w sklepie Leader Price z siedzibą w Jędrzejowie przy ul Chrobrego 8. Z ustaleń tych wynika, iż w sprzedaży tej placówki znajdowały się artykuły spożywcze wyprodukowane przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, które w zakresie badanych cech jakościowych nie odpowiadały wymaganiom deklarowanych przez producenta norm.

Kontroli dwukrotnie (w marcu oraz listopadzie 2003 r.) poddano partię **groszku konserwowego sałatkowego à 400g Leader Price, produkcji Zakładu Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, deklarowanej na zgodność z Z.D.N. 02/JAMAR/01**. W wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium Kontrolno – Analityczne Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach stwierdzono, iż produkty nie są zgodne z wymaganiami deklarowanej normy Z.D.N. 02/JAMAR/01 i deklaracją producenta z uwagi na:

- zaniżoną zawartość ziaren odciekniętych w stosunku do masy netto (badanie z marca 2003 r.),
- niewłaściwe cechy organoleptyczne tj. obecność ziaren rozgotowanych, skielkowanych oraz zawyżoną zawartość ziaren popękanych (badanie z listopada 2003 r.).

Kontroli dwukrotnie (w marcu oraz listopadzie 2003 r.) poddano również partię **koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190g Leader Price, produkcji Zakładu Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165**

Lipie, deklarowanej na zgodność z PN-75/A-77601. W wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium Kontrolno – Analityczne Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach stwierdzono, iż produkty nie są zgodne z wymaganiami deklarowanej normy PN-75/A-77601 i deklaracją producenta z uwagi na:

- niewłaściwe cechy organoleptyczne tj. nietypowy smak i konsystencję oraz obecność soli (badanie z marca 2003 r.),
- niewłaściwe cechy organoleptyczne tj. nietypową, zżelowaną konsystencję i niezharmonizowany, mało typowy dla koncentratu pomidorowego smak (badanie z października 2003 r.).

Postanowienie o wszczęciu postępowania, wraz z zawiadomieniem, doręczono stronie dnia 9 lutego 2004 r..

W piśmie z dnia 1 marca 2004 r. Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie przedstawił swoje stanowisko odnośnie postawionych zarzutów. Strona podniosła, że w obu przypadkach stwierdzenia nienależytej jakości swoich produktów, mamy do czynienia ze zdarzeniami jednostkowymi, które nie stanowią dostatecznej podstawy do stwierdzenia, że Spółka „JAMAR” dopuściła się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W opinii strony, świadczy o tym fakt, że zarzuty odnoszące się do groszku konserwowego sałatkowego à 400g Leader Price przy każdej z kontroli były innego rodzaju, natomiast zarzuty dotyczące koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190g Leader Price sprowadzają się jedynie do niewłaściwych cech organoleptycznych, których ocena ma charakter subiektywny.

Strona podniosła również, że zarówno groszek konserwowy sałatkowy à 400g Leader Price, jak i koncentrat pomidorowy 30% kl. II à 190g Leader Price, w czasie przeprowadzania ich kontroli przez Inspekcję Handlową, kontrolowane były we własnym zakresie przez odbiorców tychże produktów. Kontrole te, zdaniem Spółki „JAMAR”, wykazały całkowitą zgodność ww. artykułów z deklarowanymi normami.

Ponadto przedsiębiorca podniósł szereg okoliczności, które nie były przedmiotem przedmiotowego postępowania i nie mają dla jego rozstrzygnięcia żadnego znaczenia oraz przedstawił dokumentację, która ze względu na treść art. 46 ust. 1 ustawy, który stwierdza, że dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy, nie została zaliczona do materiału dowodowego powyższej sprawy.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000 Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), strona przed wydaniem decyzji miała możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

Z dniem 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. Nr 169, poz. 1386). Art. 5 ust. 3 powyższej ustawy stwierdza, iż stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, jednakże w przypadku, gdy producent deklaruje na opakowaniu zgodność produkowanych wyrobów z określonymi normami przedmiotowymi

– zobowiązany jest do tego, aby wyrób wykazywał zgodność z przywołanymi normami. Analogiczny obowiązek ciąży na producencie, który oznacza swój produkt deklaracją zgodności z właściwą normą zakładową. Jak wykazano powyżej, badania pobranych próbek groszku konserwowego sałatkowego à 400 g Leader Price oraz koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190g Leader Price wykazały, iż przedmiotowe produkty są niezgodne z deklarowanymi normami.

Takie praktyki przedsiębiorstwa w zakresie oznaczeń handlowych swoich wyrobów są działaniami niewłaściwymi w stosunku do konsumentów i spełniają przesłanki czynów nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 10 ust. 1 u.z.n.k., polegających na wprowadzaniu do obrotu wyrobów oznaczonych w sposób wprowadzający klienta w błąd co do jakości, składników, sposobu wykonania oraz innych istotnych cech towarów.

Przed wszystkim, praktyki takie wyczerpują przesłanki art. 3 ust. 1 u.z.n.k., który stanowi, iż *czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.*

Działanie sprzeczne z prawem w tym przypadku polega na naruszeniu następujących przepisów:

- **art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia** (Dz.U. Nr 63, poz. 634 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią informacje podane na opakowaniu jednostkowym środków spożywczych przeznaczonych bezpośrednio dla konsumenta, nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd tekstem lub znakiem graficznym oraz przypisywać środkowi spożywczemu działania lub właściwości, których nie posiada,
- **art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych** (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 44 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią znakowanie artykułu rolno – spożywczego nie może w szczególności wprowadzać w błąd nabywcy co do tożsamości artykułu spożywczego, w tym: rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, pochodzenia oraz sposobu produkcji, lub sugerować, że posiada on specjalne właściwości, jeżeli ich nie posiada albo gdy inne artykuły rolno – spożywcze posiadają również takie właściwości.

W przedstawionej sytuacji, oznakowanie wyrobów deklaracją zgodności z określoną normą zakładową (groszek konserwowy sałatkowy à 400 g Leader Price) oraz Polską Normą (koncentrat pomidorowy 30% kl. II à 190g Leader Price), przy ich jednoczesnym nieprzestrzeganiu narusza prawo, może prowadzić do konfuzji i mylnych wyobrażeń konsumenta co do jakości, składników oraz innych istotnych cech oferowanego mu produktu. Jak wskazywano powyżej, stosowanie Polskich Norm, jak i norm zakładowych jest dobrowolne, jednak powoływanie się na nie, obliuguje przedsiębiorcę do wypełniania wszystkich ich wymagań.

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie w piśmie z dnia 1 marca 2004 r. należy stwierdzić, że dwukrotne - na przestrzeni roku 2003, stwierdzenie przez organy Inspekcji Handlowej niespełniania wymagań deklarowanych przez ww. producenta norm, zarówno w odniesieniu do groszku konserwowego sałatkowego à 400 g Leader Price (kontrola z marca i listopada), jak i koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190g Leader Price (kontrola z marca i listopada), stanowi wystarczającą podstawę do stwierdzenia, że ww. przedsiębiorca dopuścił się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23 a ustawy. Bez znaczenia jest okoliczność, że w przypadku groszku konserwowego sałatkowego à 400 g Leader Price każda z kontroli ujawniła innego rodzaju

niezgodność z deklarowaną normą. Zadeklarowanie na opakowaniu zgodności produktu z określoną normą, rodzi bowiem po stronie przedsiębiorcy **obowiązek spełnienia wszystkich wymagań tego dokumentu**. Fakt stosowania przez Stronę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów potwierdzają także:

- materiały przekazane przez Główny Inspektorat Inspekcji Handlowej przy piśmie z dnia 31 marca 2004 r. (sygn. BK/AŻ-070-15/04), zawierające wyniki, przeprowadzonej w październiku 2003 r., kontroli koncentratów pomidorowych 30% kl. II à 190 g oraz à 70 g, wyprodukowanych przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie. Analiza laboratoryjna próbek ww. produktów pobranych z dwóch partii, w obu przypadkach wykazała niezgodność z zadeklarowaną Polską Normą PN-75/A-77601, ze względu na niewłaściwe cechy organoleptyczne (lepka, gęsta masa, w smaku silnie wyczuwalny posmak substancji zagęszczającej, nie wymienionej w składzie surowcowym),
- materiały przekazane przez Główny Inspektorat Inspekcji Handlowej przy piśmie z dnia 17 lutego 2004 r. (sygn. BK/AŻ-42-21/04), zawierające wyniki, przeprowadzonej w październiku 2003 r., kontroli koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190 g, który ze względu na niewłaściwe cechy organoleptyczne (konsystencja – niejednorodna, lepka, gęsta masa z grudkami środka zagęszczającego; smak – słodkawy, kwaśny z silnie wyczuwalnym posmakiem substancji zagęszczającej, nie wymienionej w składzie surowcowym), nie odpowiadał wymaganiom normy PN-75/A-77601 „Przetwory warzywne, koncentrat pomidorowy”.

Należy dodać, że ocena organoleptyczna stanowi część składową wszystkich analiz przeprowadzanych w laboratoriach Inspekcji Handlowej i dokonuje jej komisja, której predyspozycje do badań sensorycznych są regularnie sprawdzane.

Fakt wykazania zgodności przedmiotowych produktów z deklarowanymi normami, w trakcie kontroli wykonywanych we własnym zakresie przez ich odbiorców nie został przez Stronę należycie udokumentowany. Niezależnie od powyższego należy jednak zwrócić uwagę, że badania te wykonywane były na zlecenie sieci handlowych, a ich zakres został uzgodniony ze zleceniodawcą. Ponadto badania powyższe nie dotyczą tych samych partii, które były przedmiotem oceny Inspekcji Handlowej, a wyniki analiz odnoszą się wyłącznie do badanych próbek, a nie partii z których zostały pobrane.

Przedmiotowe działanie przedsiębiorcy jednocześnie zagraża i narusza interes klienta, bowiem przez wprowadzenie w błąd napisem na etykiecie, może wpływać na decyzję klienta w zakresie nabycia danego wyrobu. Oznakowanie to zmierza do ograniczenia prawa konsumenta do wyboru i zakupu produktu stosownie do indywidualnych preferencji. Ma zatem negatywny wpływ na jego interes. Oznakowanie to godzi również w zasady uczciwej konkurencji, ze szkodą dla innych przedsiębiorców. Wobec tego narusza dobre obyczaje. Biorąc pod uwagę powyższe, **działanie to stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ww. u.z.n.k.**

Spełniona jest również hipoteza art. 10 ust. 1 u.z.n.k. Czynem nieuczciwej konkurencji jest bowiem również takie oznaczenie towarów albo jego brak, które może wprowadzić klientów w błąd co do pochodzenia, ilości, jakości, składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów. Jak wykazano powyżej, działania przedsiębiorcy wypełniają przesłanki zawarte w cytowanym przepisie.

Na tle przedstawionego powyżej stanu faktycznego stwierdzić należy również, że kwestionowane działania, polegające na:

- oznaczaniu groszku konserwowego sałatkowego à 400g Leader Price deklaracją zgodności z *Z.D.N. 02/JAMAR/01.*,
- oznaczaniu koncentratu pomidorowego 30% kl. II à 190g deklaracją zgodności z *PN-75/A-77601*,

przy jednoczesnym ich nieprzestrzeganiu i wprowadzaniu tak oznaczonych produktów do obrotu przez Zakład Produkcji Spożywczej „JAMAR” Szczepaniak sp.j. z siedzibą w Albertowie 69, 42-165 Lipie, **stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652) w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 1 i art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

Zakład Produkcji Spożywczej
„JAMAR” Szczepaniak sp.j.
Albertów 69
42-165 Lipie

Do wiadomości:

Główny Inspektorat
Inspekcji Handlowej
w miejscu

Decyzję podpisał:

z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Departamentu
Jacek Herde